



**ROZSUDOK  
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte predsedníčky JUDr. M. Fridovej a členiek senátu JUDr. H. Haukvitzovej a JUDr. Z. Ďurišovej v právnej veci navrhovateľa: **D.**, K., IČO: X., zast. J., advokátkou, P., proti odporcovi: **H.**, R., IČO: X., o zaplatenie 639 919 Sk, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cb 6/04-195 zo dňa 15. mája 2006, takto

**r o z h o d o l :**

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cb 6/04-195 zo dňa 15. mája 2006 **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

**O d ô v o d n e n i e :**

Napadnutým rozsudkom krajský súd, ako súd prvého stupňa, zamietol návrh navrhovateľa. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa vzájomným návrhom v konaní 21 Cb 3497/92 domáhal zaplatenia sumy 1 047 771 Sk. Tento vzájomný návrh bol vylúčený uznesením súdu č. k. 21 Cb 3497/92-64 zo dňa 18.11.2003 na samostatné konanie. Toto bolo vedené pod sp. zn. 4 Cb 6/04. Týmto návrhom sa navrhovateľ domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od odporcu vo výške 1 047 771 Sk s 21 % úrokom z omeškania ročne od 24.6.1994 do zaplatenia. Predmetom konania po skoršom rozhodnutí odvolacím súdu zostala suma 693 919 Sk, ktorej zaplatenie navrhovateľ požaduje od odporcu spolu

s príslušenstvom, titulom bezdôvodného obohatenia. Svoj právny nárok opiera o rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 2 Obo 310/97 zo dňa 18.2.1998, ktorým bolo rozhodnuté o tom, že akciová spoločnosť D. nebola pasívne legitimovaná v konaní, ktoré bolo vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 19 Cb 1993/92, a z ktorého vyplynul záver, že na akciovú spoločnosť D. neprešiel záväzok z nezaplatených 26 faktúr. Je preto toho názoru, že keď plnil odporcovi tým, že zaplatil záväzok vo výške 693 918,74 Sk, plnil bezdôvodne a odporcovi tým vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré navrhovateľ žiada v tomto konaní vydať.

Súd ďalej poukazuje na znenie ustanovenia § 451 a § 49a Obč. zák. s tým, že z citovaného ustanovenia § 49a nesporne vyplýva, že zákon považuje za právne významný, t. j. majúci za následok relatívnu neplatnosť právneho úkonu len taký omyl, ktorý urobila konajúca osoba v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, t. j. v tomto prípade odporca tento omyl vyvolala, resp. o ňom vedela. V prejednávanej veci navrhovateľ považuje za konanie urobené v omyle započítanie vzájomných pohľadávok s odporcom. Zo spisu je nesporné, že k započítaniu pohľadávok došlo na základe iniciatív navrhovateľa, pričom tomuto predchádzalo uznanie záväzku. K vzájomnému započítaniu pohľadávok došlo prostredníctvom F.. Z uvedeného nie je zrejma skutočnosť, že by odporca o tomto omyle vedel, resp. že by odporca tento omyl sám vyvolal. Na základe uvedeného, nie je možné vyhodnotiť konanie navrhovateľa smerujúce k vzájomnému započítaniu ako konanie v omyle. Súd konštatoval, že odporcovi nevzniklo bezdôvodné obohatenie podľa ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka, preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, súd však úspešnému odporcovi trovy nepriznal, nakoľko si tento žiadne neuplatňoval.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie. Uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nie je pravdou tak, ako sa v napadnutom rozsudku uvádza, že k omylu došlo v konaní o započítaní vzájomných pohľadávok medzi navrhovateľom a odporcom. Taktiež nie je pravdou, že k započítaniu došlo z iniciatívy navrhovateľa. Pravdou, je, že navrhovateľ konal v omyle, ku ktorému došlo pred a následne v konaní započítavania pohľadávok, a to pri delimitácii záväzkov po P. na nástupnícke organizácie. Navrhovateľ bol jedným z trinástich právnych

nástupcov. Delimitačná skupina zaniknutého š. p., ktorá vykonávala delimitáciu, uznala pohľadávky odporcu podľa zoznamu zo dňa 13.2.1991, ktorý jej predložil odporca. Odporca vedel, že plnenie dodávok cementu, z ktorých pohľadávky vznikli, nevykonal v prospech navrhovateľa, ale pre odberateľa T., ktorý jej prevzatie dodávky potvrdil na dodacích listoch. Navrhovateľ nedisponoval takýmito dokladmi, preto v omyle z domnienky, že plnenie dodávky cementu bolo vykonané v prospech jeho predchodcu, tieto pohľadávky uznal, a následne došlo k ich čiastočnému započítaniu. Nebolo to však z iniciatívy navrhovateľa, ale z povinnosti oboch účastníkov v zmysle § 2 zák. č. 160/93 Z. z., podľa ktorého v lehote do 15 dní od účinnosti zákona museli obaja požiadať F. o vzájomné započítanie pod hrozbou pokuty do 1 mil. Sk. Až v priebehu dokazovania v súdnom spore č. k. 19 Cb 1993/92 a č. k. 2 Obo 310/97 navrhovateľ zistil, že konal v omyle, keď pohľadávky uznal, a následne plnil vzájomným započítaním medzi oboma účastníkmi. Započítanie je spôsob nahradzujúci splnenie záväzku. Navrhovateľ ďalšie platenie faktúr odmietol a podal tento návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia. Má za to, že odporca svojím konaním spôsobil neplatnosť právneho úkonu započítania pohľadávok podľa § 40a Obč. zák. v spojení s § 49a Obč. zák. Navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a odvolaniu vyhovel. Požaduje tiež priznať trovy konania, ktoré vyčíslil.

Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, prejednal odvolanie navrhovateľa podľa § 212 ods. 1 OSP a napadnutý rozsudok z dôvodov jeho správnosti podľa § 219 OSP potvrdil. Vychádza zo zistenia, že navrhovateľ požadoval vrátenie v tomto štádiu konania spornej sumy 693 919 Sk z titulu bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 49a Občianskeho zákonníka, právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom

musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútke nerobí právny úkon neplatným.

Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá. Ide teda o výpočet dôvodov relatívnej neplatnosti právnych úkonov, to znamená, že právny úkon, pri ktorom je daný dôvod relatívnej neplatnosti sa považuje za platný, pokiaľ sa ho ten, kto je takýmto právnym úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu dôvodne nedovolá. Navrhovateľ nespĺňa zákonom predpokladané podmienky neplatnosti právneho úkonu urobené v omyle. Zákon stanovuje splnenie kumulatívnych podmienok tam uvedených, t. j. právne následky neplatnosti vyvoláva len taký omyl vo vôli, ktorý vychádza zo skutočnosti, ktorá je pre uskutočnenie právneho úkonu rozhodujúca a ak osoba, ktorej bol právny úkon určený, omyl vyvolala alebo aspoň o ňom vedela. V tomto prípade o takýto omyl vo vôli, ktorý by spočíval v nesprávnej alebo nedostatočnej predstave o právnych následkoch, ktoré vzniknú z právneho úkonu, nejde. Argumenty navrhovateľa spočívajú v evidenčných nedostatkoch delimitácie po jeho zaniknutom právnom predchodcovi a nie v nedostatočnej predstave o právnych následkoch svojho právneho úkonu.

Nie je splnená ani ďalšia podmienka spočívajúca v tom, že odporca, ktorému bol právny úkon určený, tento omyl vyvolal alebo o ňom aspoň vedel. Takýto omyl, za ktorý ho označuje navrhovateľ, odporca nemohol vyvolať a nie je ani predpoklad, aby o ňom vedel. Otázky delimitácie majetku, práv a záväzkov právneho predchodcu navrhovateľa štátneho podniku Pozemné stavby na nástupnícke organizácie boli vecou založenou na rozhodnutí zakladateľa. Odvolací súd preto odvolaniu navrhovateľa nevyhovel.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP, ale odporca si trovy v odvolacom konaní neuplatnil, odvolací súd mu preto ani žiadne nepriznal.

**P o u č e n i e:** Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 18. marca 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: